

صدویک پرسش از فرهنگ

کتاب انسان شناسی

ناصر فکوهی
دانشیار دانشگاه تهران
و مدیر «انسان‌شناسی و فرهنگ»

www.Ketab.ir

انتشارات تیسا

بسم الله الرحمن الرحيم
هست کلید در گنج حکیم

سرشناسه	:	فکوهی، ناصر، ۱۳۲۲
عنوان و نام پدیدآور	:	صدویک پرسش از فرهنگ / تونسده: ناصر فکوهی.
مشخصات نشر	:	تهران: تیس، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	:	.۴۳۵ ص. ۱۴۵×۲۱۰
فروست	:	انسان‌شناسخت؛ ۲
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۲۱۲-۳۷۰-۰ ۲۹۰۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیبا
موضوع	:	فرهنگ - پرسش‌ها و پاسخ‌ها.
موضوع	:	فرهنگ - مسائل متفرقه.
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۹۳ ص ۴ ف ۸ / ۶۲۱ HM
رده‌بندی دیوبی	:	۳۰۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۴۲۸۵۳۹

صدویک پرسش از فرهنگ

نویسنده: ناصر نکوهر

مدیر تولید: سمه سیاهنشت

چاپ یکم: بهار ۱۳۹۴

شماره نشر: ۱۱۵

ویراستار: فرشته غوبختی

صفحه آرا: سپیده امری

لیتوگرافی: البرز نوین، چاپ: عطا، صحافق، ساعت مهر

نظر فنی چاپ: علی کاتب

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت ۲۹۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۰-۷۲۱۲-۳۷۰-

همه حقوق چاپ و نشر این اثر طبق قرارداد محفوظ است.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

استفاده از مطالب با ذکر منع بدون اشکال است.

• انتشارات تیسا

تهران، بهارستان، ظهیرالاسلام، کوچه دیلمان، شماره ۶، واحد ۳.

تلفن: ۰۳۳۹۹۹۴۲۳، ۰۳۳۹۹۹۴۲۷۰ | E-mail: iteesa@mail.com

وبسایت: www.teesa.ir

فهرست

پرسش ۱: چرا پرسش از فرهنگ؟	۱۷
پرسش ۲: آیا مفهوم «فرهنگ اصیل» از لحاظ علمی پذیرفتی است؟	۱۹
پرسش ۳: توسعه فرهنگی چه منابعی می‌تواند برای ما داشته باشد؟	۲۳
پرسش ۴: تازه به دوران رسیدگی فرهنگی چیست؟	۲۷
پرسش ۵: آیا فرهنگ ایرانی «استدادپرور» است؟	۳۱
پرسش ۶: انسجام فرهنگی چیست؟	۳۶
پرسش ۷: زبان چه نقشی در نوسازی فرهنگی دارد؟	۴۰
پرسش ۸: تاریخ چه تأثیری بر آینده فرهنگ دارد؟	۴۴
پرسش ۹: آیا ایدئولوژی می‌تواند زیبایی خلق کند؟	۴۸
پرسش ۱۰: فرهنگ غیرمادی چیست؟	۵۲
پرسش ۱۱: ریشه‌ها و چشم‌اندازهای شرق‌شناسی	۵۶
پرسش ۱۲: اقلیت فرهنگی به چه معناست؟	۶۰
پرسش ۱۳: آیا فرهنگ‌ها می‌توانند بميرند؟	۶۴
پرسش ۱۴: آیا می‌توان از فرهنگ جنسیتی نام برد؟	۶۸
پرسش ۱۵: پس‌قمه‌نیسم چیست؟	۷۲
پرسش ۱۶: «تاریخ فرهنگی» چیست و اندیشه‌مندان مهم آن کیستند؟	۷۶
پرسش ۱۷: از لحاظ فرهنگی دو مفهوم «ملت» و «ملی گرایی» تا چه حد معنا دارند؟	۸۱
پرسش ۱۸: آیا بدن یک پدیده فرهنگی است؟	۸۵
پرسش ۱۹: آیا دیجیتالی شدن سبب فقر فرهنگی می‌شود؟	۸۹
پرسش ۲۰: آیا شرایط بحرانی مانع برای رشد فرهنگی است؟	۹۳
پرسش ۲۱: آیا نام‌ها و نام‌گذاری می‌توانند تأثیری بر شکل و محتواهای فرهنگی داشته باشند؟	۹۷

۶ صدوبیک پرسش از فرهنگ

- پرسش ۲۲: نظام دانشگاهی باید چه رابطه‌ای با فرهنگ داشته باشد؟ ۱۰۱
- پرسش ۲۳: آیا تکثر فرهنگی ممکن و مثبت است؟ ۱۰۶
- پرسش ۲۴: آیا با برنامه‌ریزی می‌توان «اوپس‌ماندگی فرهنگی» را با سرعت از میان برداشت؟ ۱۱۱
- پرسش ۲۵: چه رابطه‌ای میان فرهنگ و جنون وجود دارد؟ ۱۱۵
- پرسش ۲۶: آیا فرهنگ به سلسله‌مراتبی شدن جامعه دامن می‌زند؟ ۱۱۹
- پرسش ۲۷: چرا کنشگران اجتماعی «خودنمایی» می‌کنند؟ ۱۲۳
- پرسش ۲۸: آیا در موقعیت جهانی شدن، فرهنگ‌های بومی از میان می‌روند؟ ۱۲۷
- پرسش ۲۹: آیا انباست تحریره بیولوژیک را می‌توان نوعی انباست سرمایه‌فرهنگی نیز به حساب آورده؟ ۱۳۱
- پرسش ۳۰: آیا اهمیت نوشتار و گفتار در رشد فرهنگی برابر است؟ ۱۳۵
- پرسش ۳۱: آیا افزایش سرمایه‌فرهنگی به کاهش تنش‌های اجتماعی منجر می‌شود؟ ۱۳۹
- پرسش ۳۲: آینده نظام‌های علمی بین‌رشته‌ای در حوزه فرهنگ چیست؟ ۱۴۳
- پرسش ۳۳: آیا کاربرد فرهنگ در حوزه تبلیغات، عملی اخلاقی است؟ ۱۴۶
- پرسش ۳۴: رابطه فرهنگ با پیماری و سلامت جسمانی چیست؟ ۱۵۰
- پرسش ۳۵: آیا فرهنگ‌ها باید از یکدیگر تقلید کنند؟ ۱۵۴
- پرسش ۳۶: چه رابطه‌ای میان فرایند تصمیم‌گیری و فرهنگ وجود دارد؟ ۱۵۸
- پرسش ۳۷: فرهنگ غنی و فرهنگ فقیر، چه معنا هستند و شاخص‌های آنها چیست؟ ۱۶۲
- پرسش ۳۸: هویت فرهنگی چیست و مؤلفه‌هایش کدامند؟ ۱۶۶
- پرسش ۳۹: فرهنگ «واردادی» به چه معناست؟ ۱۷۰
- پرسش ۴۰: آیا آموزش زبان‌های محلی مانع برای پیشرفت فرهنگی افراد است؟ ۱۷۴
- پرسش ۴۱: جوایز فرهنگی به چه کاری می‌آیند؟ ۱۷۸
- پرسش ۴۲: آیا حافظه فرهنگی جمعی وجود دارد؟ ۱۸۲
- پرسش ۴۳: آینده نظام‌های شناختی چیست؟ ۱۸۶
- پرسش ۴۴: آیا سلسله‌مراتب اجتماعی ضروری است؟ ۱۸۹
- پرسش ۴۵: انفعال اجتماعی چیست؟ ۱۹۲
- پرسش ۴۶: چرا انسان‌ها بی‌رحم هستند؟ ۱۹۶
- پرسش ۴۷: رابطه نظام ارزشی و فرهنگ چیست؟ ۲۰۰
- پرسش ۴۸: رابطه اقتصاد و فرهنگ چیست؟ ۲۰۳
- پرسش ۴۹: میان ابزارهای الزام و فرهنگ چه رابطه‌ای وجود دارد؟ ۲۰۶
- پرسش ۵۰: آیا فرهنگ روستایی در مقابل با فرهنگ شهری قرار دارد؟ ۲۰۹
- پرسش ۵۱: فروپاشی فرهنگی به چه معناست؟ ۲۱۲

پرسش ۵۲: اخلاق و فرهنگ چه رابطه‌ای با هم دارند؟	۲۱۷
پرسش ۵۳: هویت فرهنگی چیست؟	۲۲۰
پرسش ۵۴: بازنمایی فرهنگی چیست؟	۲۲۴
پرسش ۵۵: فرهنگ بین جنسیتی چیست؟	۲۲۷
پرسش ۵۶: آیا زیان مادری وجود دارد؟	۲۳۱
پرسش ۵۷: آیا دانش مردمی و دانش تخصصی در تضادند؟	۲۳۵
پرسش ۵۸: فنکیک فضایی چه رابطه‌ای با فرهنگ دارد؟	۲۳۸
پرسش ۵۹: آیا صدا پدیده‌ای فرهنگی است؟	۲۴۲
پرسش ۶۰: کارکرد فرهنگی دروغ چیست؟	۲۴۵
پرسش ۶۱: فرهنگ «مبتدل» چیست؟	۲۴۹
پرسش ۶۲: «بی فرهنگی» چه معنایی دارد؟	۲۵۳
پرسش ۶۳: «تحاطط فرهنگی» چیست؟	۲۵۶
پرسش ۶۴: چرا باید فرهنگ «دیگران» را شناخت؟	۲۶۰
پرسش ۶۵: پیامدهای فرهنگی واکنش‌های اجتماعی چیست؟	۲۶۳
پرسش ۶۶: مهندسی اجتماعی و مهندسی فرهنگی به چه معنایی هستند؟	۲۶۶
پرسش ۶۷: تعلق فرهنگی چیست؟	۲۷۰
پرسش ۶۸: اشرافیت فرهنگی چیست؟	۲۷۴
پرسش ۶۹: چگونه می‌توان کالاهای فرهنگی تولید کرد؟	۲۷۸
پرسش ۷۰: آیا با نابودی کالبد انسانی می‌توان دهیت فرهنگی دروشن را نیز نابود کرد؟	۲۸۲
پرسش ۷۱: چه تفاوت‌هایی میان گفتمنان سیاسی و گفتمنان فرهنگی وجود دارد؟	۲۸۶
پرسش ۷۲: آیا جانوران «فرهنگ» دارند؟	۲۹۰
پرسش ۷۳: چه تفاوتی میان گفتمنان تربیتی و گفتمنان فرهنگی هست؟	۲۹۴
پرسش ۷۴: معنای فرهنگی احساس ارزیجار چیست؟	۲۹۸
پرسش ۷۵: بعضی مثبت فرهنگی چیست و چگونه باید آن را اجرا کرد؟	۳۰۲
پرسش ۷۶: چرا نیازیکان خود را ستایش می‌کنیم؟	۳۰۶
پرسش ۷۷: انسان‌شناسی جدید عمدتاً چه حوزه‌ای را در بر می‌گیرد؟	۳۰۹
پرسش ۷۸: رابطه انسان‌شناسی زیستی و انسان‌شناسی فرهنگی چیست؟	۳۱۱
پرسش ۷۹: چگونه انسان‌ها به درکی مشترک از یک کالبد می‌رسند؟	۳۱۲
پرسش ۸۰: تفاوت رویکرد خاص گرا و تبیین گرانی چیست؟	۳۱۷
پرسش ۸۱: امیک و اتیک در اصطلاحات انسان‌شناسی فرهنگی چه معنایی دارند؟	۳۲۰
پرسش ۸۲: منظور از «سرزمین زدایی» در حوزه فرهنگی چیست؟	۳۲۳

- پرسش ۸۳: چه رابطه‌ای میان نظریه هم-فرهنگی و مفهوم خرد و فرهنگ‌ها در ایران
می‌بینیم؟ ۳۲۵
- پرسش ۸۴: کدام هویت در ایران قوی‌تر است: هویت قومی یا هویت محلی غیرقومی؟ ۳۳۱
- پرسش ۸۵: جامعه تا چه حد حق دارد در تولید فرهنگی اعضاش دخالت کند؟ ۳۳۵
- پرسش ۸۶: آیا جامعه ایران و اعمال مردم این کشور با فرهنگ مذهبی و اسلامی آنان
سازگار است یا بیشتر پیرو فرهنگ ملی و باستانی آنان است؟ ۳۳۹
- پرسش ۸۷: رویکرد زیستی - روان‌شناسی به پدیده شادی چیست؟ ۳۴۵
- پرسش ۸۸: پوپولیسم چیست؟ ۳۴۹
- پرسش ۸۹: ضد فرهنگ چیست؟ ۳۵۲
- پرسش ۹۰: پیامدهای درآمد نفتی بر فرهنگ ایران چه بوده است؟ ۳۵۴
- پرسش ۹۱: پیامدهای فرهنگی بومی گزینی دختران چیست؟ ۳۶۵
- پرسش ۹۲: آیا ایجاد یک طبقه فرهنگی متوسط در ایران ممکن است؟ ۳۶۸
- پرسش ۹۳: اسطوره‌های بـ چه کسی تعلق دارند؟ ۳۷۷
- پرسش ۹۴: رابطه میان علوم دینیه و علوم اجتماعی چیست؟ ۳۸۰
- پرسش ۹۵: آیا هنر می‌تواند سک «کالا» باشد؟ ۳۸۷
- پرسش ۹۶: «دروغ» را چگونه می‌توان به مثابه یک سازوکار اجتماعی - فرهنگی تحلیل
کرد؟ ۳۹۰
- پرسش ۹۷: رابطه رویکرد فرهنگی - اقتصادی نولیبرالی و الگوهای قهقهایی پژوهشی
چیست؟ ۳۹۶
- پرسش ۹۸: الگوهای مطالعات پسااستعماری کدام‌اند؟ ۴۰۴
- پرسش ۹۹: رابطه انسان‌شناسی و مطالعات فرهنگی چیست؟ ۴۰۷
- پرسش ۱۰۰: چگونه افراد دچار توهمندی شوند؟ ۴۱۵
- پرسش ۱۰۱: پرسش آخر و نتیجه‌گیری: چرا باید از فرهنگ انتظار پاسخ داشت؟ ۴۱۵